

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA REVIJA, KI ŠE IZHAJA

PLANINSKI

U E S T N I K

4
2022

SPD
1893
PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE

9 1770350 434008

TEMA MESECA

Nejc Zaplotnik

Z NAMI NA POT

Prenj

4,20 €

IZ PLANINSKE ZALOŽBE – **IZDELEK MESECA MAJA**

PLANINSKI VODNIK DOLENJSKA, BELA KRAJINA, NOTRANJSKA, Roman Mihalič

Planinski vodnik *Dolenjska, Bela krajina, Notranjska* je vodnik za vse, ki imate radi lažje in označene planinske poti. Segi od Ljubljanske kotline do Kolpe, na Notranjsko mejo z visokima planotama Krma in Blok, na severu in vzhodu pa na reko Savo.

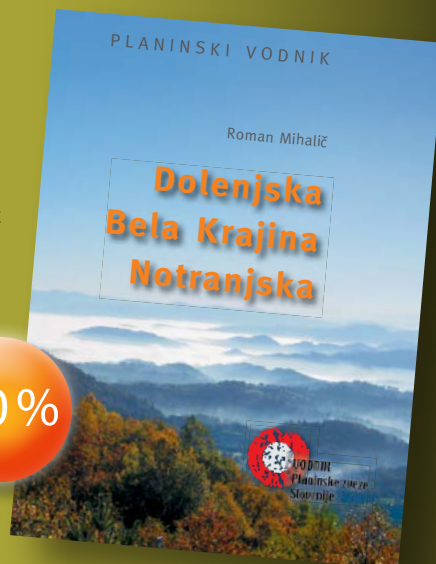
Vodnik je izšel s podporo Fundacije za financiranje športnih organizacij v Republiki Sloveniji.

Format: 120 x 160 mm; 160 strani, PVC ovitek, šivano s sukancem, okrogel hrbet

CENA: V času od 1. 5. do 31. 5. 2022 lahko vodnik kupite po akcijski ceni s 50-odstotnim popustom: 7,45 €* (redna cena: 14,90 €*).

**DDV je vračunan v ceno. Stroške poštnine plača naročnik.*

-50%

NOVO V PLANINSKI TRGOVINI

SLOVENSKO PLANINSTVO SKOZI ČAS, Peter Mikša, Kornelija Ajlec

Po desetih letih od prve izdaje se je Planinska zveza Slovenije odločila, da izda predelano in dopolnjeno izdajo monografije z naslovom *Slovensko planinstvo skozi čas*, tokrat le v slovenskem jeziku.

Knjiga ni pisana (le) za poznavalce, v prvi vrsti je namreč namenjena najširši javnosti. V besedi in sliki bralce podrobneje seznani z zgodovino najbolj množične slovenske športne organizacije ter s panogo, ki je del naše kulture in tudi nacionalne identitete.

Format: 230 mm x 300 mm; 132 strani, trda (italijanska) vezava

Cena: 29,90 €

I N F O R M A C I J E · N A K U P · N A R O Č I L A

PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE, PLANINSKA TRGOVINA PZS

NA SEDEŽU Ob železnici 30a, Ljubljana, v času uradnih ur
(v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure; odmor za malico: 10.30–11.00).

PO POŠTI p. p. 214, SI-1001 Ljubljana

PO TELEFONU 01 43 45 684 v času uradnih ur brezplačna telefonska številka 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu)

PO FAKSU 01 43 45 691

E-NAROČILA trgovina@pzs.si ali spletna trgovina PZS: <http://trgovina.pzs.si>.

SLOVENSKI PLANINSKI MUZEJ

Triglavska cesta 49, 4281 Mojstrana • telefon: 08 380 67 30 • faks: 04 589 10 35 • e-naročila: info@planinskimuzej.si

IZDAJATELJI IN ZALOŽNIK

Planinska zveza Slovenije

ISSN 0350-4344

Izhaja osemnajstega v mesecu.

Planinski vestnik objavlja izvirne prispevke, ki še niso bili objavljeni nikjer drugje. 122. letnik

NASLOV UREDNIŠTVA

Planinska zveza Slovenije

Uredništvo Planinskega vestnika

Ob železnici 30a, p. p. 214

SI-1001 Ljubljana

T: 01 434 56 90, F: 01 434 56 91

E: pv@pzs.si

www.planinskivestnik.com

www.pvkazalo.si

www.facebook.com/planinskivestnik

ODGOVORNI UREDNIK

Vladimir Habjan

UREDNIŠKI ODBOR

Emil Pevec (tehnični urednik), Marta Krejan Čokl, Zdenka Mihelič, Irena Mušič Habjan, Mateja Pate, Dušan Škodič, Tina Leskošek, Mire Steinbuch

ZUNANJI SODELAVCI

Peter Šilak, Mitja Filipič, Jurij Ravnik

LEKTORIRANJE

Marta Krejan Čokl, Mira Hladnik, Vera Šeško, Sonja Čokl, Darja Horvatič (korektorica)

OBLIKOVANJE

Mojca Dariš

GRAFIČNA PRIPRAVA IN TISK

Schwarz print, d. o. o.

Tiskano na NEO MATT papirju, Triglav papir

NAKLADA: 4300 izvodov

Prispevke, napisane z računalnikom, pošiljajte po elektronskem mediju na naslov uredništva ali na elektronski naslov. Poslanih prispevkov ne vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Mnenje avtorjev ni nujno tudi mnenje uredništva in PZS. Kopiranje revije ali posameznih delov brez privolitve izdajatelja ni dovoljeno.

Naročanje

Po pošti na naslov: Planinska zveza Slovenije, Ob železnici 30a, p. p. 214, SI-1001 Ljubljana, po elektronski pošti na naslov: pv@pzs.si ali po telefonu 080 1893 (24 ur na dan) in na naslovu: <https://clanarina.pzs.si/vestnik.php>.

MODRA ŠTEVILKA

080 18 93

Transakcijski račun PZS

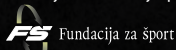
IBAN: SI56 6100 0001 6522 551

SWIFT: HDLSI22

DELAVSKA HRANILNICA D.D. LJUBLJANA

Naročnina 42 EUR, 66 EUR za tužino, posamezna številka 4,20 EUR,oletna številka 4,90 EUR. Člani PZS so upravičeni do 25 % popusta na letno naročnino Planinskega vestnika (31,50 EUR). Reklamacije upoštevamo dva meseca po izidu številke. Ob spremembi naslova navedite tudi stari naslov. Upoštevamo samo pisne odgovore do 1. decembra za prihodnje leto.

Program informiranja o planinski dejavnosti sofinancirata Ministrstvo za šolstvo in šport RS in Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS.

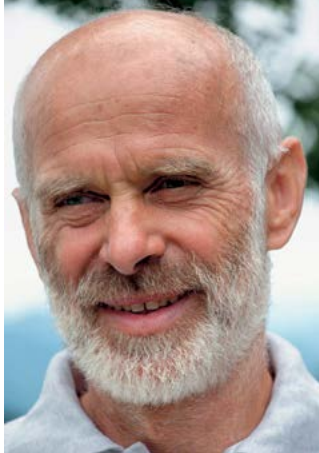

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI

Donikovi studenci v dolini Lučke Bele

Foto Franci Horvat

Uredništvo Planinskega vestnika skrbno preverja vse članke in točnost v reviji objavljenih opisov poti, ki praviloma vključujejo opozorila na nevarnosti in možne pasti obiskovanja gora. Žal pa je vsak opis vedno subjektiven, poleg tega se objektivne težave na terenu lahko spreminjajo iz dneva v dan, celo iz ure v uro. Zato uredništvo revije in Planinska zveza Slovenije ne moreta prevzeti nobene odgovornosti za morebitne poškodbe ali materialno škodo, ki bi jih utrpel kdorkoli zaradi hoje in plezanja po gorah po navodilih iz te revije.

Moji spomini na Nejca

Samo še položen greben, kjer so orkanski vetrovi razgalili njegova rebra, da dereze žalostno škripljejo po grobem grušču, naju loči od najvišje točke na Zemlji. Kraj želja in sanj toliko alpinistov, kraj, ki je bil še pred kratkim samo moja skrita želja, ki si je nisem upal zaupati nikomur, niti si je nisem drznil izraziti na glas. Zdaj pa je tu, tako blizu in čisto zares, ne samo kot privid iz otroških sanj, ampak kot dejstvo, ki ga ne more preprečiti niti naraščajoči vihar, ki iz minute v minuto bolj grozi, da naju bo pometel z grebena in naju pahnili v prostranstvo Zahodne globeli.

Nejc se nenadoma ustavi in mi pokaže, naj grem naprej. Ne ne, Nejc, ti si si zaslužil, da prideš prvi na vrh, se upiram. Toda Nejc vztraja. Na Gašerbrumu sem bil jaz prvi, zdaj si ti na vrsti. Pogovarjava se brez besed. Stopim naprej. Kdo bi si upal nasprotovati učitelju in vzorniku.

Bil je eden naših prvih sestankov alpinističnega odseka. Z bratom in prijateljem smo bili začetniki, polni negotovosti in nenavadnih predstav o alpinizmu. Stiskali smo se v kotu sobe, kjer je prevladoval vonj po plesni in je vlaga silila iz vseh kotov. Franci je kot načelnik pozval vse prisotne, naj povedo kaj o svojih doživetjih preteklega tedna. Po vseh mogočih zgodbah iz različnih šodrov je povzel Nejc. Z bleskom v očeh in pravšnjo mero zanosa, brez bahavosti in omalovaževanja do drugih je govoril o eni zgodnjih ponovitev Direktne smeri v Stenarju, šestice, ki so jo prvi preplezali mojstranski mojstri plezanja v skali. To je bila takratna zgornja meja težavnosti. Pripoved je bila polna osupljivih podrobnosti s plezanja: majhnih in drobljivih oprimkov, trebušastih previsov brez pravega varovanja, slabih, napol zabitih klinov in prešernega veselja nad uspehom; preplezati človeku neprijazno steno, delček Lionelovega nekoristnega sveta, trepetati za svoje življenje, potem pa se ga še bolj veseliti ... Poslušal sem z odprtimi usti in si želel samo eno: nekoč postati tako dober alpinist! Na vrhu se objameva. Srečna sva. Solze sreče nama polzijo po licih in zamrznejo, takoj ko si najdejo pot pod očali.

"Na," mi Nejc pod nos pomoli svoje čevlje, "jaz jih v naslednjem letu ne bom potreboval." Čez dva dni je odšel k vojakom. Takrat sem plezal v nerodnih čevljih Alpina, katerih podplat je bil že v osnovi ukrivljen. Nejcu sem neizmerno zavidal njegove čevlje Nordica. Bili so črni in že na pogled bolj čvrsti, primernejši za plezanje. Zdelo se mi je, da plezajo kar sami, da bi v njih lahko plezal najmanj za eno stopnjo težje smeri. Verjamem, da je Nejc v mojih očeh prebral neizmerno hvaležnost, kajti vse besede zahvale so bile le bled odsev tega, kar sem takrat čutil. V času služenja vojaškega roka mi je pisal dvakrat. Neizmerno sem bil vesel teh dveh pisem. Spoznal sem sorodnost najinih duš, ko je napisal: "Včeraj sem imel še posebej težak dan. Po dolgem času se je zopet pokazalo sonce, gore so bile zasnežene, nebo pa tako čisto. Gore, gore! Brez gora življenje ni več tisto, kar je bilo." Spodbujal me je k plezanju in treniranju. "Nekaj govorijo o skrajšanju roka, tako bi bil že maja ali junija zopet na svobodi. Najprej bova ponovila nekaj težkih smeri, nato bova šla v Francijo, Švico ali Dolomite, ko se vrneva pa same prvenstvene (Draški vrh, Črna stena, Šite, Travnik, Loška stena itd.)."

S prihodom na vrh so poplačani vsi napori, ves trud na gori in vsi treningi pred odpravo. Nejc iz krošnje izvleče radijsko postajo in se oglasi Tonetu:¹ "Tone, sediva pri kitajski piramidi, pa ne veva kaj bil!"

Prebudim se v deževno jutro. Misel na trening v takem hladnem in deževnem jesenskem dnevu me navdaja z odporom. Hvala bogu močno dežuje, kar je zares dober izgovor za podpiranje lenobe. Nekdo pozvoni pri vratih. Stopim ven in zagledam Nejca. Ves premočen, pritekel je že od doma s Planine, stoji pri zvoncu ob betonskem stebru in se reži na vsa usta: "Greva, Everest je visok." Ne preostane mi nič drugega, kot da se preoblečem v trenirko, si obujem športne copate in grem z njim. Šmarjetna, Jošt, Mohor, po blatu, lužah in v močnem dežju. Spuščava se v Hornbeinov ozebnik. Čez nekaj ur bova srečno dosegla šotore tabora štiri. Najina zgodba o Everestu se bo kmalu zaključila. Nisem pa slutil, da se bo začela ločevati tudi najina alpinistična pot. Sedim za mizo pri Lovcu, v znani kranjski gostilni, kamor smo redno zahajali po sestankih AO. Več miz smo postavili skupaj in družba je vse bolj razposajena, čemur dobršen delež dodaja količina popitega piva. Nasproti mene sedi Nejc, ki je ves v ognju, in mi razlaga svoje trenutne poglede na alpinizem. Vse se mu zdi brez zveze; treningi, napihnjene mišice, pehanje za vedno težjimi smermi, kategorizacija ... Razlaga mi nekaj o filozofiji, človeški psihi ... Ničesar nisem razumel. Bil sem še premlad in preveč zagledan v gore in plezanje. Nejc pa je morda že takrat razmišljal o svoji knjigi in v glavi pisal poglavje Še pojejo ptice v gozdu.

Andrej Štremfelj

¹ Tone Škarja, vodja odprave.

UVODNIK

1 **Moji spomini na Nejca**

Andrej Štremfelj

NEJC, LEGENDA Z RAZLOGOM

4 **"Tone, na vrhu sva!"**

Jure K. Čokl

NEJC, LEGENDA Z RAZLOGOM

8 **Nejc**

Mojca Zaplotnik Jamnik
Tomaž Jamnik
Viki Grošelj
Tone Perčič

NEJC, LEGENDA Z RAZLOGOM

14 **Med najboljšimi svojega časa**

Peter Mikša

NEJC, LEGENDA Z RAZLOGOM

16 **"Usem bi rad dal ..."**

Primož Černilec

INTERVJU

18 **Anja Petek**

Marta Krejan Čokl

DOŽIVETJA

23 **Krvavec nad Ziljsko dolino**

Štefan Šmigoc

DOLOMITI

26 **Sanje v rožnem vrtu**

Anka Rudolf

Z NAMI NA POT

30 **Bosansko-hercegovski Julijci**

Mira Hladnik

PLANINČKOV KOTIČEK

41 **Trentarski konj, oslica in mula**

Kristina Menih

ZGODOVINA POSOČJA

44 **Pozabljena mlina in žaga v Velikih koritih Soče**

Andrej Kregar

SPOMINI

49 **Gora ni hotela**

Lidija Honzak

UZGOJA

50 **Užitno – ali le užitnemu podobno?**

Mateja Pate

KATAKLIZMA

54 **Zakleta češkoslovaška odprava v Peru leta 1970**

Anka Rudolf

ALPINIZEM

57 **Peuterey, velegreben Mont Blanca leta 1962**

Franci Ekar

KONTEMPLACIJA

60 **Samota, ki to ni**

Vid Legradić

PLANINSKE KOČE

62 **Višje cene nočitev in oskrbe**

Zdenka Mihelič

UREME

64 **Ko zapiha preko grebenov in dolin**

Veronika Hladnik Zakotnik

GORSKO REŠEVANJE

66 **Nesreče v gorah v letu 2021**

Jani Bele

DOŽIVETJE

68 **Pico na Azorih**

Janez Mihovec

71 **NOVICE IZ VERTIKALE**

74 **PLANINSKA ORGANIZACIJA**

76 **U SPOMIN**

**USEBINE USEH
PLANINSKIH VESTNIKOV
OD LETA 1895 DALJE NA
WWW.PUKAZALO.SI**

**PD CELJE MATICA JE V DOBRIH DVEH LETIH OSTALO BREZ
KOCBEKOVEGA DOMA NA KOROŠICI IN FRISCHAUFOVEGA DOMA
NA OKREŠLJU, DVEH PLANINSKIH DOMOV
NA TRASI SLOVENSKE PLANINSKE POTI.**

**SVOJ DAR ZA NOVI FRISCHAUF OV DOM
LAHKO NAKAŽETE NA RAČUN**

NOVA KBM

0400 1004 7070 066.

DRUŠTVO SE ZAHVALJUJE ZA VAŠ PRISPEVEK.

